

วิจารณ์และแนะนำหัวข้อสื้อ

โครงการจัดทำดัชนีด้านสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรม.
กรุงเทพฯ: กรมความคุ้มคลุมพิช, 2543.

รายงานโครงการจัดทำดัชนีด้านสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย เพื่อเสนอกรมความคุ้มคลุมพิช การศึกษาวิจัยได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

รายงานฉบับนี้เกิดขึ้นเนื่องจากขณะที่ดำเนินการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรมของเอเชีย ได้รับข้อเสนอจากประเทศสหรัฐอเมริกา ผ่านกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมให้ประเทศไทยสมาชิกเอเชีย ทบทวน และประเมินดัชนีด้านสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรม (Industrial Environmental Performance Indicators: EPIs) ของแต่ละประเทศ เพื่อจัดทำ APEC Benchmarks สำหรับการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมหลัก

โครงการจัดทำดัชนีด้านสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรม เป็นโครงการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำดัชนีด้านสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรม 4 ประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตเยื่อและกระดาษ อาหาร สัตว์เรือรูป เชมิคอลติกเตอร์ และกระแสไฟฟ้า เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานให้กับโรงงานในการพัฒนาศักยภาพ และปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้

พลังงาน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรม นอกจากข้อกำหนดตามกฎหมาย และได้แนวทางที่หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรม

ในการดำเนินการศึกษา คณะผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวความคิดจากการมาตรฐานการประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (ISO 14031) เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงงานที่เข้าร่วมโครงการ โรงงานที่เข้าร่วมโครงการมีทุกขนาด มีการเปลี่ยนแปลงโรงงานเพื่อตรวจสอบผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เป็นอย่างต่อเนื่อง และกำหนดลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับอุตสาหกรรม และระดับโรงงานเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคนิคการประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม และหลักการวิเคราะห์วิจัยการชีวิตของผลิตภัณฑ์ ตามมาตรฐาน ISO 14020 สำหรับโรงงานที่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) แล้ว จะใช้ลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จัดทำไว้แล้วแทน

ดัชนีสิ่งแวดล้อมนี้นับว่ามีประโยชน์มากต่อโรงงานทุกขนาด มีประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมและต่อภาครัฐด้วย ผู้วิจัยยังได้ให้ข้อเสนอแนะต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

หนังสือเล่มนี้นับว่าเป็นงานวิจัยที่มีคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างยิ่ง โรงงานสามารถนำดัชนีไปใช้ได้โดยตรง นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอ้างอิงด้านสิ่งแวดล้อมของไทย

สมบัติ สำรองอัญชลี. นายสาสารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ.
กรุงเทพฯ: โครงการเอกสารและตำรา
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิต-
พัฒนบริหารศาสตร์, 2540.

หนังสือเล่มนี้จัดพิมพ์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการด้านการสอนแก่นักศึกษา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ให้เข้าถึงเนื้อหาวิชาได้ลึกซึ้งกว่า ในชั้นเรียน

เนื้อหาของหนังสือแบ่งออกเป็น 2 ภาค ภาคหนึ่ง เป็นแนวความคิดและการวิเคราะห์นโยบาย ซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้ประกอบด้วย สาระสำคัญ 6 บท บทที่ 1 เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ และนโยบายสาธารณะกับระบบการเมือง บทที่ 2 เรื่องนโยบายสาธารณะ และการวางแผน เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะและการวางแผน ประเด็นต่าง ๆ บทที่ 3 เรื่องนโยบายสาธารณะ และสิ่งแวดล้อมโดยครอบคลุมกระบวนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล ครอบ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงระบบสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมทางการเมืองและการบริหาร บทที่ 4 เรื่องประเภทของนโยบายสาธารณะ บทที่ 5 เรื่องตัวแบบนโยบายสาธารณะ เป็นการศึกษาตัวแบบที่มีบทบาทต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ ซึ่งครอบคลุมกระบวนการคิดของตัวแบบซึ่งเป็นที่นิยมศึกษาในสาขาวิชานโยบายสาธารณะ บทที่ 6 เรื่องการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ เป็นการศึกษาครอบความคิดในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ องค์ประกอบของการวิเคราะห์นโยบาย

สาธารณะ กระบวนการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ และการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ เชิงประจักษ์ ภาคสองเป็นกระบวนการนโยบายสาธารณะประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 บท บทที่ 7 เรื่องการก่อรูปนโยบาย การกำหนดวาระการพิจารณาปัญหานโยบาย การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายและองค์การริเริ่มก่อรูปนโยบาย บทที่ 8 เรื่องการกำหนดทางเลือกและการตัดสินใจนโยบาย เป็นเรื่องการกำหนดทางเลือกนโยบาย ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกนโยบาย ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบาย รูปแบบของการตัดสินใจนโยบายและการประการใช้นโยบาย บทที่ 9 การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเรื่องความหมายและความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ครอบความคิดและแนวทางการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบายและปัญหาและอุปสรรคการนำนโยบายไปปฏิบัติ บทที่ 10 การประเมินผลนโยบาย เป็นเรื่องจุดมุ่งหมายของการประเมินผลนโยบาย แนวทางและตัวแบบในการประเมินผล การวางแผนการประเมินผล บทบาทและจริยธรรมของผู้ประเมินผล ระเบียบวิธีการประเมินผล และบริบททางสังคมและการเมืองของการประเมินผล เนื้อหาของภาคสอง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนโยบาย แต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน

หนังสือเล่มนี้เป็นตัวเรียนที่มีคุณค่า ต่อนักศึกษาวิชาสาขาวิชานโยบายสาธารณะและการบริหารรวมทั้งผู้สนใจ ผู้เขียนได้รวบรวมและอธิบายเรื่องนโยบายสาธารณะไว้ทุกประเด็นอย่างเป็นขั้นตอน

กรณีศึกษา การบริหารสถาบันอุดมศึกษา รวมบทความกรณีศึกษาจากประสบการณ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร “การพัฒนาผู้ชี้นำบริหารระดับสูงมหาวิทยาลัย รุ่นที่ 3” ทบทวนมหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ: ส่วนฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ สานักส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหาร กบวงมหาวิทยาลัย, 2543.

ทบทวนมหาวิทยาลัยร่วมกับมูลนิธิส่งเสริมทบทวนมหาวิทยาลัย ได้จัดโครงการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงมหาวิทยาลัย รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 3 เมษายน - 13 พฤษภาคม 2543 เพื่อเสริมสร้างพัฒนาทักษะ ความเข้าใจ ความรู้ และทักษะของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างความรู้ ผลิตบัณฑิต และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาอิกดุตของสังคม โครงการนี้เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงหลายวิธี เช่น การบรรยาย การอภิปราย การถูงาน การประชุมปฏิบัติการ และการเสนอความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมแต่ละคนเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในยุคปัจจุบัน

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมบทความโดยผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 48 เรื่อง แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มนบทความเกี่ยวกับบริบทของอุดมศึกษา มี 2 บทความ เช่น บทบาทมหาวิทยาลัยในสังคมแห่งความรู้ กลุ่มที่ 2 กลุ่มนบทความเกี่ยวกับอุดมศึกษาเพื่อสังคม มี 6 บทความ เช่น บทบาทของสถาบันราชภัฏ กับการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาห้องดิน บทบาทของสถาบันอุดมศึกษากับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยกับการเปลี่ยนแปลง

เป็นต้น กลุ่มที่ 3 กลุ่มนบทความเกี่ยวกับการจัดการสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพที่แข็งขันได้ เป็นกลุ่มที่มีบทความจำนวนมากร่วม 28 บทความ แบ่งเป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ได้แก่ บทความเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในยุคใหม่ เช่น แนวคิดและรูปแบบการตลาดส่าหรับสถาบันอุดมศึกษา ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยใหม่ในส่วนภูมิภาค เป็นต้น บทความเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น ระบบ BCMA เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการให้บริการ: กรณีศึกษา สำนักงานเลขานุการ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นต้น บทความเกี่ยวกับการบริหารการเงินและงบประมาณ เช่น การบริหารงบประมาณแนวใหม่ของสถาบันอุดมศึกษา: ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน การดำเนินงานด้านทุนด้วยโปรแกรม ABC เป็นต้น บทความเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคล เช่น ปัญหานบุคคลในการเข้าสู่การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา ค่าซดเชยเมื่อเลิกจ้างตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานกับการเป็นพนักงานของมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐบาล เป็นต้น บทความเกี่ยวกับเทคโนโลยีในการบริหารอุดมศึกษา เช่น การพัฒนาระบบสารสนเทศในงานแผนแม่บท กรณีศึกษา: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง บทความเกี่ยวกับการบริหารการเรียนการสอน การวิจัย และกิจการนักศึกษา เช่น หุ้นส่วนการศึกษา: กรณีศึกษาพยาบาล เป็นต้น กลุ่มที่ 4 กลุ่มนบทความเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการบริหาร เช่น การพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาด้วยการให้คำปรึกษา เป็นต้น

กลุ่มที่ 5 กลุ่มนบทความเกี่ยวกับประสบการณ์ การบริหารพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา เช่น การจัดตั้งคณะวิชาใหม่: การনีศึกษาคณและสารานุสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา Academic structure and Programs Study of National University of Laos เป็นต้น

บทความทั้งหมดนี้ เป็นตัวอย่างแนวทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในด้านต่าง ๆ นับว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

Nelson, Michael H. Local Government Reform in Thailand: With Some Comparative Perspectives. Nonthaburi: Center for the Study of Thai politics and Democracy, King Prajadhipok's Institute, 1999. 97 หน้า (KPI Reports No.1)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นความคาดหวังของประชาชนไทยอย่างจะเห็นการปฏิรูปการเมือง แนวใหม่ อันจะส่งผลสะท้อนกลับมาสู่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในความเป็นจริงคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญให้ความสำคัญกับประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รายงานเล่มนี้เสนอประวัติความเป็นมาของการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย และผลกระทบของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเปรียบเทียบการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยและเยอรมนี สาธารณรัฐเชcoes และฝรั่งเศส ฯลฯ

เนื้อหาแบ่งออกเป็น 6 เรื่อง เริ่มจาก

บทนำ ก่อรากความพยายามในการปฏิรูปและการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย การปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นของฝรั่งเศส เยอรมนี และสาธารณรัฐเชcoes เพื่อแสดงให้เห็นว่าหมายประเทศในแถบยุโรปที่มีการปกครองระบบอุดมประชาธิปไตยได้กระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นของตน เช่นกัน เรื่องที่ 2 ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยซึ่งแบ่งตามอาณาเขตเป็นจังหวัด อําเภอ ตำบลและหมู่บ้าน แต่ละระดับจะมีหัวหน้าซึ่งกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งมาบริหาร นอกจากนี้ได้กล่าวถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นลักษณะพิเศษ คือ เทศบาลนคร เช่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งประชาชนมีสิทธิเลือกผู้ว่าราชการโดยตรง เรื่องที่ 3-4 กล่าวถึงการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น และการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแบบปัจจุบัน เช่น หมวดที่ 5 มาตรา 78 ระบุว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้ห้องถิ่นเพียงตนเอง และตัดสินใจในการห้องถิ่นได้เอง หรือหมวดที่ 9 มาตรา 282-290 เป็นต้น เรื่องที่ 5 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น พ.ร.บ.เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 พ.ร.บ.องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 เป็นต้น เรื่องสุดท้าย รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของ 4 ประเทศ คือ ไทย ฝรั่งเศส เยอรมนี และ สาธารณรัฐเชcoes ท้ายเล่มเป็นภาคผนวก โครงการสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่นของเยอรมนี และฝรั่งเศส รวมทั้งบรรณาธิการประกอบทั้งภาษาอังกฤษ เยอรมัน และไทย

Pakorn Vichanond. *Financial Reforms in Thailand*. Bangkok: Thailand Development Research Institute, 2000. xvi, 58 หน้า.

วิกฤตการณ์การเงินของไทยในปี 2540 เกิดจากข้อผิดพลาดของนโยบาย 3 ประการ ได้แก่ การอนุญาตให้เงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้าออกอย่างเสรี และไม่ปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนเป็นไปตามภาวะตลาดสถาบันการเงินยังไม่พร้อมต่อการเปิดเสรีทางการเงิน และการกำกับสถาบันการเงินยังหละหลวยเกินไป รัฐบาลไทยภายใต้การนำของรัฐบาล พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ตามด้วยรัฐบาล นายชวน หลีกภัย ได้ออกมาตรการทางการเงินหลายมาตรการเพื่อบรรเทา และแก้ไขวิกฤติดังกล่าว โดยเฉพาะวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นจากปัญหาของห้องระบบ มิใช่เฉพาะธนาคารพาณิชย์แต่รวมห้องคลตุนและบริษัทธุรกิจเอกชน การแก้ไขปัญหาธนาคารพาณิชย์ประกอบด้วยการแยกสินทรัพย์ดีและเสีย ขยายเงินกองทุน ปรับโครงสร้างหนี้คงค้าง เพิ่มนักลงทุนที่มีประสิทธิภาพ ปรับปรุงกลยุทธ์ในการบริหาร (เช่น การประเมินความเสี่ยงของสินเชื่อ มาตรฐานในการตีราคาสินทรัพย์จำนวนหนึ่งระบบฐานข้อมูล) การแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การปรับปรุงธรรมาภิบาล การปรับปรุงธรรมาภิบาล การใช้ระบบสากล และการยกเว้นฐานะของลูกค้า นอกจากนี้ ควรปรับโครงสร้างการปฏิบัติงาน และโครงสร้างธุรกิจของบริษัทลูกหนึ่ง จุดประสงค์ของการปรับโครงสร้างการปฏิบัติงาน คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในขณะที่การปรับโครงสร้างธุรกิจของบริษัทลูกหนึ่ง เพื่อปรับปรุงการบริหารงานและความเป็นไปได้ในส่วนติดต่อทุนซึ่งทำหน้าที่เป็นด้าวประกอบพร้อมทั้งแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน ในขณะเดียวกันความเข้มแข็งและวินัยของบริษัทธุรกิจเอกชนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกำไรและเสถียรภาพของสถาบันการเงิน

รายงานการศึกษาแบ่งเป็น 7 บท คือ สองบทแรกกล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ กรอบของประเทศไทย บทที่ 3-5 สาเหตุที่นำไปสู่วิกฤตการณ์ทางการเงิน การวิเคราะห์สาเหตุ ห้องคลตุนมากขาดและจุลภาค รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ที่ได้ประกาศใช้ บทที่ 6 ก่อสร้างถึงการกิจที่ยังต้องดำเนินการต่อไป และผู้วิจัยได้ดึงข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการแก้ไขปัญหาการเงินที่ได้ปฏิบัติมาแล้ว

สุรันนี กีติรุ

